

1. "המתפלל צריך שיכוין בלבו פירוש המלות שמוציא בשפתיו ויחשוב כאילו שכונה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפילתו ויחשוב כי אילו היה לפני מלך בשר ודם היה מסדר דבריו ומכוין בהם יפה לבל יכשל, ק"ו לפני ממ"ה הקב"ה שהוא חוקר כל המחשבות. וכך היו עושים חסידים ואנשי מעשה שהיו מתבודדים ומכוונים בתפילתם עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמות ולהתגברות כח השכלי עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה"¹.

"לדבק מחשבתו במה שמוציא בשפתיו"².

2. "חס ושלום למנוע מהתפלל כל מי שאינו יודע לכוין בכוונות שמכוונים אליהם גדולי החכמים, ולא לרפות ידיהם, שאם אתה אומר כן, נמצאו הקטנים והנשים ועמי הארץ נמנעים מן התפילה ומן המצוות, ולא אלו בלבד אלא אפילו כל המון ישראל זולתי אחד או שניים בדור. וכבר אמרו חכמי האמת ז"ל: 'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא'."³

3. "ועיון תפילה - ומזה אין אדם ניצל בכל יום שאין שום אדם יכול לכוין בתפילתו היטב"⁴.

4. "א"ר חייא רובא אנא מן יומי לא כוונתי, אלא חד זמן בעי מכוונה וחרהרתי בלבי ואמרתי מאן עליל קומי מלכא קדמי ארקבסה אי ריש גלותא. שמואל אמר אנא מנית אפרוחיא. רבי בון בר חייא אמר אנא מנית דימוסיא. א"ר מתניה אנא מחזק טיבו לראשי דכד הוה מטי מודים הוא כרע מגרמיה"⁵.

5. " זהו דבר שא"א דבשעה שמתעשת ולבו מהרהר בדבר מן הזברים ודאי יש כאן היסח הדעת מכוונה שכתב הר"מ וכו' וכל אדם העומד להתפלל לא שייך בו מתעסק דלעולם יש בו ידיעה כהה שהוא תפלה לפניו ית' אלא שאין לבו ער כ"כ ובידיעה קלושה סגי בדיעבד אלא שאינה רצויה ומקובלת כ"כ"⁶

6. " דמה דמצרכינן ליה לחזור ולעשות המצוה היינו במקום שיש לתלות שעשייה הראשונה לא היתה לשם מצוה כגון בתקיעה שהיתה להתלמד או בק"ש שהיתה דרך לימודו וכדומה אבל אם קורא ק"ש כדרך שאנו קורין בסדר תפילה וכן שאכל מצה או תקע ונטל לולב אע"פ שלא כיון לצאת יצא שהרי משום זה עושה כדי לצאת אע"פ שאינו מכוין עכ"ל "⁷

7. "ור"ל היכא שמוכח לפי הענין שעשייתו הוא כדי לצאת אע"פ שלא כיון בפירוש יצא אבל בסתמא בודאי לא יצא כדאיתא בתוסי' סוכה [דף ל"ט ע"א ד"ה עובר ע"ש]."⁸

8. "חמשה דברים מעכבין את התפלה... אין עומדין להתפלל לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך מריבה ולא מתוך כעס אלא מתוך דברי תורה ולא מתוך דין וחלכה אע"פ שהם דברי תורה, כדי שלא יהא ליבו טרוד בהלכה אלא מתוך דברי תורה וכו'."⁹

"התפילה מה היא? השבת הרגש העדין למקומו, הצלת הנשמה מהמהומה הגסה של החיים. שוקע האדם בקטנותו בזלילה, בגסות, בטומאות שונות, ויכול הוא לרדת לתהומי תהומות של זיהומא. איננו ממתין עד שתתגבר הרעה. צועק הוא לאלהיו, מתרומם ומותעלה והנפש מחלפת כח ומתקדשת" זו כוחה של תפילה, היא מקדשת אותנו, מבדילה אותנו ממהומת החיים לתוכן של חיים נעלים "אשרי מי שלא עבר עליו זמן גדול ולבו מוקשה מפניה תמימה אל על. הוא רואה חיים, חיים של אמת, חיים של טהרה פנימית".

1 שו"ע אורח חיים - סימן צח

2 המב"ט-ר' משה מטראני זצ"ל, בית אלוקים, שער התפילה, פרק ג

3 שו"ת הרשב"א חלק א סימן תכג:

4 וכן הרשב"א במקום אחר: "ועיון תפילה פירשו כאן שאינו מעיין ומכוין בתפילתו, וזהו שאין אדם ניצל מהם בכל יום ואפילו גדולי החכמים". כן כותב ר' צדוק מלובלין: "כי אדם לעמל יולד ולכן אמרו בירושלמי (פרק ב דברכות הלכה ד) אנא מן יומי לא כוונתי כי טירדא הוא היפך הכוונה כדאיתא בברכות שם ולכך אי אפשר כוונה שלימה בעולם הזה כלל". אף ה'שולחן ערוך' מודיע שכך הם פני הדברים: "לא יתפלל במקום שיש דבר שמבטל כוונתו ולא בשעה המבטלת כוונתו ונכשיו אין אנו נזהרין בכל זה מפני שאין אנו מכוונים כ"כ בתפילה".

5 ירושלמי, ברכות, פ"ב, ה"ד, תרגום: א"ר חייא אני מימי לא כיוונתי (בתפילה), אלא פעם אחת רציתי לכוון וחרהרתי בלבי ואמרתי מי נכנס לפני המלך קודם: ארקבסה (שם אדם) או ראש הגלות. שמואל אמר אני סופר אפרוחים, רבי בון בר חייא אני סופר אריחים, א"ר מתניה אני מחזיק טובה לראשי שכאשר היה מגיע "מודים" הוא כרע מעצמו

6 חו"א בגליונות על הגר"ח. וכן מתבאר גם בדברי הגרא"מ שך באבי עזרי' הלכות תפילה ד"ה בפשוטו על פ"ד הטי"ו)

7 משנה ברורה סימן ס

8 וכן העתיקו כל האחרונים בספריהם עיין בח"א בכלל כ"א ובד"ה"ח הלכות ק"ש ובמעשה רב: (משנה ברורה סימן ס)

9 רמב"ם יד החזקה - הלכות תפלה ונשיאת כפים פרק ד